

distincta interuallis, in medio loco collocavit. Partitionem autem ad substantiam quidem æqualem ut repugnancia non solueretur: ad ambitum autem proportionem respondentem effecit. Neque enim vel cœlestes motus taudiu adeò similes cum ea varietate, nec elementorum natura cum tanto discrimine ac contrarietate, si proportionibus ad libellam firmatis non continerentur, illa permanisset. Cum verò omnium vna natura orbicularis ac rotunda esset, alia quidem in aliis aptissimè collocata sunt, in cœlesti enim corpus duodecim planis ac pentagonis superficiebus circumdatum constituitur: atque ideo cum ad singulos solidos angulos tres concurrant, pentagoni erunt, & nouem trigoni in vno quoque solido superficiales: atque ideo centum & octoginta in vniuerso corpore. Ex his sexaginta quidem Isosceles: sed quorum, qui supra basim anguli sunt, singuli supremo dupli: basim autem laterum continentium portio maior: ac centum viginti reliqui Isosceles & ipsi, quorum viceuersa latera basim portiones sint maiores, & solida proportionis continuitate conspicua, angulique supremi inferiorum vnicuique triplici: hac tanta æqualitate perpetua cœli constitutio, ac vicissim in se rediens euasit: quorum verò singulorum distributio in orthogonios duos numerum efficit partium trecentarum & sexaginta, in quas cœlum ipsum diuidi solet. Atque etiam his planis superficiebus duodecim signa obliqui circuli respondent vniuerso orbe in ea diuiso, nec inæqualia nec dissimilia inter se, ut nec pentagoni in solido corpore.

At verò cum sphericæ figuræ hoc ex omnibus maximè congruat, & ipsum & vniuersa reliqua cum simul coissent, sphericâ, à qua ortum traxerant, compleuerant figuram. Sic æther ex pyramidibus (conos aliqui vocant) isopleurisque triangulis fabricatus, & ipse tamen in rotundam euasit figuram. At aer ex corporibus octo superficierum trigonarum, cuius tamen anguli sex solum solidi, aqua ex Icosaëdri corpora hæc sunt viginti superficiebus duodecimque solidis conclusa componuntur: atque ob id æther maximè acutus, aqua labilis & inconstans, aer quasi medius inter hos est: omnium stabilissima est terra, cubis coagmentata. Hi octo quidem angulis solidis, sex autem superficiebus constant: ob idque aëri contraria est terra, & igni aqua, quod angulos extensos amplosque habeant: at cubi natura immobilis est, quod grauissima sit, nec summitate basim excedat: nam in pyramide leuitas ad soliditatem supremarum partium obstat. In reliquis superiora extra basim sunt, atque ideo ad motum per se inclinata. Solus cubus, cum talis sit, immobilè meritò fecit terram: sicut & pyramis cum sola superficiebus angulos æquauerit, similè omnino ætheris substantiam sibi ipsi reddidit, cum omnis supremus æther eadem natura substantiaque existat. At verò in duo decaëdro cum anguli & superficies multum distarent, stellas & sidera errantia in cœlo diuersitas hæc peperit: hæc autè non obiter illi insita sunt: sed tanta cum ratione, ut (quemadmodum narrat Aristoteles) si vel

vnum amplius adderetur astrum cœlo, his quæ non sunt, aut moueri omnino nõ posset, aut tardius certè progrediretur. Si igitur hæc vniuersa tam diligenti ratione sunt constituta, cumque omnium corporum rationalium natura numerum impleuerit (quinque enim tantum esse possunt) illud verò quod hæc omnia continet figura æmulatus in omnibus est, constat summam Geometriæ rationem maximum Opificem in mundi constitutione conseruasse: nihilque magis illa in eius constructione, imò & solâ illâ spectari debere. Sed forsità quis quærat, num ex hac ratione aperta septem erraticarum ratio habeatur? Certè sic itaque attentè animaduertite, quæ & in hoc consummata fuerit ratio ipsa Geometrica. Si Isosceles in circulo describatur, qui in duos alios, & ipsos isosceles diuidi possit, basim prioris necessariò heptagoni latus est. Manifestum est autem, triplicem hanc qualitatem & maximam esse, & perfectissimam atque absolutam: quæ cum heptagono contineretur, effecit ut non alio numero erraticæ possent definiri, quam eo qui has omnes æqualitates amplecteretur. Rursus ea in figura ambiente quatuordecim latera, hæc imitatus est rationem: nec pluris, quæ minimè abesse potest, Mercurius distat in summo à Solis recessu, & Luna duplicato numero dierum ad locum suum redit, cõmunibus etiam iunctis terminis, ne quid ad perfectionem deesset: sic hæc ratio septenarij nobilissima facta est. Rursus si trium quantitatũ, quarum primæ & tertiæ aggregatum ad secundam ea ratio sit, quæ secundæ ad primam: tum verò primæ & secundæ ratio ad tertiam, qualis tertiæ ad secundam lineæ iungatur, circulusque trigono circumscribatur, erit in hoc trigono tota heptagoni ratio absoluta: namque prima, eademque minor lineæ, heptagoni latus est: secunda ac media, quæ duobus heptagoni lateribus subijcitur: tertia, quæ tribus ex vna parte: quatuor autem ex alia heptagoni lateribus opponitur. Quamobrem cum nulla maior inter tres quantitates proportionum similitudo esse possit quam geminata, constat heptagona figura omnia cœlestia, & quæcũque meliora sunt inter mortalia, debere terminari. Quare cū homo non dubie vniuerso cœloque respondeat, solus huic figuræ etiã respondet. Sed mitramus hæc, & ad propiora proposito nostro redeamus, cum illud vnum sit argumentum excellentiæ artis: Nullum philosophum, nullum principem hac sciëntia carere voluisse. Omnes tamen putant mortales satis se ornatos esse, cum de Geometricis seu rationibus seu machinis abundè disceptare nouerunt. O clarissima scientiarum, generosissima disciplinarum, subtilissima artium, nobilissima inuentorum omnium humani generis: tot decora ornamenta tecum affers, ut diuina profus dici merearis. Cuius argumento esse potest, quod cum reliquæ scientiæ cum propositis præmiis professoribus non auctæ sint, velut Medicina post Hippocratem, philosophia post Aristotèlem: at Geometria ob sui pulchritudinem, homines inuenit claros, & sui studiosos, qui eam absque præmiis ad apicem perfectionis deduxere. D I X I.